

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 7 Φεβρουαρίου 2018, με την εξής σύνθεση : Άννα Λιγωμένου, Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος, Γεώργιος Βοΐλης, Μαρία Αθανασοπούλου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Σταμάτιος Πουλής, Δημήτριος Πέππας, Αγγελική Μυλωνά, Στυλιανός Λεντιδάκης, Βασιλική Σοφιανού, Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου (εισηγήτρια), Κωνσταντίνος Παραθύρας, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης και Γεωργία Παπαναγοπούλου, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Βασιλική Προβίδη, Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη και Νεκταρία Δουλιανάκη, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να δικάσει την από 30 Μαρτίου 2016 (Α.Β.Δ. .../2016) αίτηση, για αναίρεση της 7740/2015 οριστικής απόφασης του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του ... .. του ..., κατοίκου ... (οδός ... ..), ο οποίος παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του Κωνσταντίνου Πενταγιώτη (ΑΜ/ΔΣΑ 10420),

κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί ο Υπουργός Οικονομικών, που παραστάθηκε δια του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Με την αναιρεσιβαλλόμενη 7740/2015 απόφαση του ΙΙΙ Τμήματος απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, λόγω έλλειψης εννόμου συμφέροντος, έφεση του αναιρεσειόντος κατά της αρχικής τεκμαιρόμενης σιωπηρής και μεταγενέστερης ρητής (.../2006) απόρριψης από την Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (Ε.Ε.Π.Κ.Σ.) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) ένστασής του κατά της .../14.10.2005 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης αυτού, απορριπτικής αίτησής του για αναπροσαρμογή της σύνταξής του κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 2838/2000.

Με την υπό κρίση αίτηση και για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτή, ζητείται η αναίρεση της προαναφερόμενης απόφασης του ΙΙΙ Τμήματος.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε :

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσειόντος, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης.

Τον Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για το αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αίτησης.

Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε την από 7.2.2018 έγγραφη γνώμη του και πρότεινε την παραδοχή της αίτησης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός

από τους Συμβούλους Γεώργιο Βοΐλη, Σταμάτιο Πουλή, Δημήτριο Πέππα, Αγγελική Μυλωνά, Στυλιανό Λεντιδάκη, Κωνσταντίνο Κρέπη και Ασημίνα Σακελλαρίου (αναπληρωματικό μέλος), που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981). Για τη νόμιμη συγκρότηση της Ελάσσονος Ολομέλειας, στη διάσκεψη μετείχαν επίσης οι Σύμβουλοι Βασιλική Προβίδη, Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη και Νεκταρία Δουλιανάκη (αναπληρωματικά μέλη).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

1. Για την άσκηση της ένδικης αίτησης έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (βλ. το υπ' αριθμ. ..., σειράς Α', ειδικό έντυπο παραβόλου του Δημοσίου).

2. Με την υπό κρίση αίτηση, όπως οι λόγοι αυτής αναπτύσσονται με το νομίμως κατατεθέν στις 2.2.2018 υπόμνημα, ζητείται η αναίρεση της 7740/2015 απόφασης του ΙΙΙ Τμήματος, με την οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, λόγω έλλειψης εννόμου συμφέροντος, έφεση του αναιρεσειόντος κατά της αρχικής τεκμαιρόμενης σιωπηρής και μεταγενέστερης ρητής (.../2006) απόρριψης από την Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (Ε.Ε.Π.Κ.Σ.) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) ένστασής του κατά της .../14.10.2005 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης αυτού, απορριπτικής αίτησής του για αναπροσαρμογή της σύνταξής του κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 2838/2000. Η υπό κρίση αίτηση έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και κατά τα λοιπά

νομότυπα. Συνεπώς, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω κατά το βάσιμο του προβαλλόμενου με το οικείο δικόγραφο, όπως το περιεχόμενο αυτού εκτιμάται από το Δικαστήριο, λόγου αναίρεσης περί παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, υπό την ειδικότερη αιτίαση της παρά το νόμο κήρυξης του απαραδέκτου της έφεσής του, κατά τα κατωτέρω ειδικότερα διαλαμβανόμενα.

3. Ο Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Σ.Κ., π.δ. 166/2000, Α' 153), που ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, στην παράγραφο 6 του άρθρου 66, όπως το πρώτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 12 του άρθρου 3 του ν. 3408/2005 (Α' 272), όριζε ότι: «Η πράξη κανονισμού σύνταξης και η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων υπόκεινται σε έφεση στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών εντός έτους από την έκδοσή τους, καθώς και από εκείνον που έχει έννομο συμφέρον εντός έτους από την κοινοποίησή τους. (...)». Εξάλλου, το άρθρο 48 του π.δ/τος 1225/1981 (Α' 304) ορίζει ότι: «Η έφεσις ασκείται υπό παντός έχοντος έννομον συμφέρον (...)». Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι κατά των πράξεων, ρητών ή σιωπηρών, της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γ.Λ.Κ. επιτρέπεται η άσκηση του ένδικου μέσου της έφεσης ενώπιον του αρμόδιου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου από όποιον έχει έννομο συμφέρον. Το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι προσωπικό, υπό την έννοια της ύπαρξης ιδιαίτερου (ατομικού) δεσμού που να συνδέει τον εκκαλούντα με την προσβαλλόμενη πράξη και τις εξ αυτής απορρέουσες συνέπειες, επιπλέον δε να είναι άμεσο, δηλαδή η παραδοχή των λόγων της έφεσης να συνεπάγεται ευθέως

ευμενή μεταβολή στη θιγείσα από την προσβαλλόμενη πράξη νομική ή πραγματική κατάσταση του εκκαλούντος, τέλος δε να είναι και ενεστώς, να υπάρχει δηλαδή στο πρόσωπο του εκκαλούντος, κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης, κατά την άσκηση του ενδίκου μέσου και κατά τη συζήτηση της υπόθεσης. Ειδικότερα, το έννομο συμφέρον, ως προϋπόθεση του παραδεκτού της έφεσης, πρέπει να υπάρχει σωρευτικά τόσο κατά την άσκησή της, όσο και κατά τη συζήτηση αυτής και έως την έκδοση οριστικής απόφασης. Το συμφέρον αυτό, η ύπαρξη του οποίου ερευνάται και αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο, εκλείπει, όταν το επιδιωκόμενο με τη άσκηση της έφεσης έννομο αποτέλεσμα επέλθει νωρίτερα, με την ικανοποίηση της επίδικης αξίωσης του εκκαλούντος, οπότε η έφεση καθίσταται άνευ αντικειμένου και είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη για έλλειψη εννόμου συμφέροντος. Για να εκλείψει όμως το έννομο συμφέρον, πρέπει να ικανοποιηθεί πλήρως η επίδικη αξίωση και όχι μέρος μόνο αυτής (βλ. Ε.Σ. Ολομ. 851/2006, πρβλ. Ε.Σ. Ολομ. 2070/2010, 1806/2007).

4. Στην υπό κρίση υπόθεση, το δικάσαν Τμήμα, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε τα ακόλουθα: Ο αναιρεσειών τέθηκε σε αποστρατεία, με το από ... ..2005 π.δ/γμα (ΦΕΚ Γ' ...), με τον βαθμό του Πλοιάρχου και με την .../2005 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. κανονίσθηκε σε αυτόν μηνιαία στρατιωτική σύνταξη, με βάση την από έτη 31, μήνες 7 και ημέρες 15 συνολική πραγματική συντάξιμη υπηρεσία του και τον βασικό μισθό του βαθμού του Πλοιάρχου προσαυξημένο με τα 2/3 της διαφοράς του βασικού αυτού μισθού από τον βασικό μισθό του βαθμού του Αρχιπλοιάρχου. Με την από 16.12.2005 ένστασή του προς το Γ.Λ.Κ., ο

αναιρεσειών ζήτησε την αναπροσαρμογή της σύνταξής του, με βάση τον βασικό μισθό του βαθμού του Υποναυάρχου, από 13.11.2005, επικαλούμενος ότι, ως αξιωματικός Ειδικών Υπηρεσιών, εντάσσεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 2838/2000 και δικαιούται, όπως δέχθηκε και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (βλ. .../2004 και .../2004 γνωμοδοτήσεις), να λάβει τις αντίστοιχες μισθολογικές προαγωγές. Το Γ.Λ.Κ. αρχικά σιωπηρά και κατόπιν με τη .../2006 πράξη, απέρριψε την ένσταση, με την αιτιολογία ότι οι γνωμοδοτήσεις του Ν.Σ.Κ. δεν είναι δεσμευτικές. Κατά της απόρριψης της ένστασής του, μετά την παρέλευση απράκτου τριμήνου, ο τότε εκκαλών και ήδη αναιρεσειών άσκησε ενώπιον του δικάσαντος Τμήματος την απορριφθείσα με την ήδη πληττόμενη απόφαση από 10.11.2006 έφεση, με την οποία ζήτησε την αναπροσαρμογή της σύνταξής του, κατά τις διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 1 του ν. 2838/2000 και 37 του ν. 3016/2002. Μεταγενέστερα, εκδόθηκε η .../2011 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., με την οποία, σε συμμόρφωση με τη σχετική νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ανακλήθηκε η ανωτέρω πράξη κανονισμού σύνταξης και χορηγήθηκε στον αναιρεσειόντα σύνταξη, από 1.11.2011, με βάση τον βασικό μισθό του βαθμού του Υποναυάρχου.

5. Με βάση τα πραγματικά αυτά περιστατικά, το δικάσαν Τμήμα, με την προσβαλλόμενη απόφαση, απέρριψε ως απαράδεκτη την έφεση του εκκαλούντος και ήδη αναιρεσειόντος, με την αιτιολογία ότι αυτή κατέστη άνευ αντικειμένου και ότι κατά τον χρόνο συζήτησής της εξέλιπε το έννομο συμφέρον του ανωτέρω, λόγω ικανοποίησης του αιτήματός του. Περαιτέρω, με την ίδια απόφαση, κρίθηκε ότι το χρονικό σημείο αναδρομικής καταβολής της

αναπροσαρμοσθείσας σύνταξης του δεν αποτέλεσε αντικείμενο της προσβαλλόμενης πράξης.

6. Με τα δεδομένα, όμως, αυτά και, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 3, το δικάσαν Τμήμα, με την ως άνω εκφερθείσα κρίση του, παραβίασε ουσιώδη τύπο της διαδικασίας, με την ειδικότερη μορφή της παρά το νόμο κήρυξης του απαραδέκτου της έφεσης, όπως βασίμως προβάλλεται με την υπό κρίση αίτηση. Τούτο δε, καθόσον, ενόψει αφενός του σαφώς διατυπωμένου, όπως προκύπτει από την παραδεκτή επισκόπηση του δικογράφου της έφεσης ως διαδικαστικού εγγράφου, αιτήματος του εκκαλούντος και ήδη αναιρεσειόντος (βλ. άρθρο 53 παρ. 1 του π.δ/τος 1225/1981) περί αναπροσαρμογής της σύνταξης του με βάση τον βασικό μισθό του βαθμού του Υποναυάρχου από 13.11.2005, αφετέρου της περιορισμένης χρονικής έκτασης της χορηγηθείσας, με τη ως άνω μεταγενέστερη πράξη, αναπροσαρμογής της σύνταξης του μόνο για το μέλλον και δη από 1.11.2011, η αξίωσή του, ανεξαρτήτως της βασιμότητάς της ή μη, δεν είχε πλήρως ικανοποιηθεί, δηλαδή αναδρομικά από 13.11.2005, όπως αυτός είχε κατά τα ανωτέρω ζητήσει με την έφεσή του. Άλλωστε, η προσβληθείσα με την έφεση πράξη, ως απορριπτική του αιτήματός του για κατ' αύξηση αναπροσαρμογή της κανονισθείσας σε αυτόν σύνταξης, δεν θα μπορούσε, κατά λογική αναγκαιότητα, να προσδιορίζει τυχόν αναδρομική ισχύ των αποτελεσμάτων της, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η προσβαλλομένη, καθόσον ο εν λόγω προσδιορισμός προϋποθέτει αποκλειστικά και μόνο θετική πράξη της Διοίκησης, η οποία ικανοποιεί αντίστοιχο συνταξιοδοτικό αίτημα, προϋπόθεση που δεν συντρέχει εν προκειμένω. Ως εκ τούτου, ο εκκαλών και ήδη αναιρεσειών διατηρούσε, κατά τον χρόνο συζήτησης της έφεσής του, έννομο συμφέρον για

την ακύρωση της άρνησης της Διοίκησης να αναπροσαρμόσει αυξητικά τη σύνταξή του από 13.11.2005, το δε Τμήμα όφειλε να εξετάσει κατά την ουσία το ως άνω αίτημά του δικαστικής προστασίας.

7. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει, κατά παραδοχή του σχετικού προβαλλόμενου λόγου αναίρεσης, να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να αναπεμφθεί η υπόθεση στο αρμόδιο ΙΙΙ Τμήμα για την εκ νέου εξέταση αυτής υπό διαφορετική σύνθεση (άρθρο 116 εδάφ. β' του π.δ/τος 1225/1981). Περαιτέρω, πρέπει να αποδοθεί στον αναιρεσείοντα το κατατεθέν για την άσκηση της αίτησης παράβολο (άρθρα 73 παρ. 4 Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 61 παρ. 3 και 117 του π.δ/τος 1225/1981). Τέλος, το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι πρέπει ν' απαλλαγεί το αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσείοντος (άρθρο 275 παρ. 1 του Κ.Δ.Δ., σε συνδυασμό με το άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την από 30.3.2016 αίτηση του ... .. του ....

Αναιρεί την 7740/2015 απόφαση του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Αναπέμπει την υπόθεση στο ΙΙΙ Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εκ νέου εξέτασή της με διαφορετική σύνθεση.

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου αναίρεσης στον αναιρεσείοντα. Και

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσείοντος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 13 Μαρτίου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 12 Ιουνίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ